

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1990 yılında Harry Markowitz'e (City Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Markowitz bu ödüle "finans ekonomisi ve firmaların finansmanı teorisi alanındaki katkılarından dolayı" layık görülmüştür.

Harry MARKOWITZ - 1990 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Harry Markowitz, 1927 yılında Morris ve Mildred Markowitz'in tek çocuğu olarak Chicago'da doğmuştur. Babasının ticaretle uğraşması onun için büyük şans olmuştur. Bu şans, onun iyi beslenmesini ve güzel bir apartmanda kendine ait özel bir oda da yaşamasını sağlamıştır. Yaşamın ona sunduğu bu olanak, mutlu bir çocukluğun ve gelecekteki büyük başarının da temel taşı olmuştur. H. Markowitz evlidir.

Eğitim-Kariyer: Lisede iken Fizik ve Felsefe konularıyla, özellikle bu konularda İngiliz filozofu David Hume'un katkılarıyla ilgilenmiştir. Üniversite lisans derecesini Chicago Üniversitesi'nin bu bölümlerinden almıştır. Lisans üstü çalışmaları için aynı üniversitede bulunan iktisat bölümüne geçmiştir. Bu bölümde ünlü ekonomist Milton Friedman, Tjalling Koopmans, Jacob Marschak ve Leonard Savage ile birlikte çalışmalar yapmıştır. Daha öğrenci iken o zaman Chicago'da bulunan Cowles Komisyonu araştırma merkezine üye olmaya çağırılmıştır. Markowitz doktora tez konusu olarak menkul kıymetler borsası incelemelerini matematiğe dayandırarak çalışmayı seçmiştir. O zaman borsa fiyatlarının analizi, John Burr Williams tarafından geliştirilmiş olan bugünkü değer teorisi ile yapılmakta idi. Markowitz bu analizin riziko içermediğini görüp belirsizlik içinde portföy finansmanı dağılımı üzerine bir yeni teoriyi geliştirmiştir. 1952'de bu konudaki makalesi Journal of Finance adlı ekonomi ve finansman dergisinde yayınlanmıştır. Mesleki kariyeri bir Nobel ödülü sahibi açısından atipiktir, çünkü araştırma da dahil faaliyetlerinin çoğu üniversite dışı gelişmiştir. Rand Corporation, General Electric ve IBM'de araştırmacı ve bilimsel danışman olarak çalışmış ve çeşitli kurumlarda icracı görevlerinde bulunmuştur. 1982'de New York City'de Baruch Koleji'nde göreve başlamıştır. Bundan öncesinde California üniversitesi'nde bir yıl geçirmiş (1968-69) ve Pennsylvania Üniversitesi'nin Wharton School'unda 1972-74'te yarı zamanlı ders vermiştir. 1989'da Amerikan işlemsel araştırma derneği ve İş idaresi bilimi enstitüsü; portföy tercihi ve matematik programlama alanındaki çalışmalarından ötürü John von Neumann madalyası vermiştir. 1982'de Amerikan Finans İşbirliği başkanlığı yapmıştır. Markowitz mükemmel bir eğitmen ve çok çalışkan biri olarak ün yapmıştır, çünkü kendi demsiyle çalışmayı bir keyif olarak kabul etmektedir. Nobel ödülünü kazandığını 1990 Ekiminde misafir profesör olarak bulunduğu Tokyo Üniversitesi'nde öğrenmiş ve şöyle demiştir: "Bu habere elbette şaşırdım ve bu şekilde uluslararası tanınmadan iftihar duydum. Ama şu anda bana gösterilen dikkat kaybolduğunda, öğrencilerime ve kara tahtama geri döndüğümde de mutlu olacağım".

Hobileri: Kolej yıllarında komedi ve macera romanlarını okumaktan zevk alan Markowitz, beysbol ile de ilgilenmiş, okul orkestrasında da keman çalmıştır. Lise yıllarında fizik ve astronomiye duyduğu özel ilginin yanı sıra Markowitz, ünlü felsefecilerin, özellikle de Hume'un çalışmalarından oldukça etkilenmiştir. H. Markowitz aynı zamanda bir klasik müzik sanatçısı J.S. Bach'a hayrandır.

İktisat Bilimine Katkıları: H. Markowitz'in modern finansal yatırım teorinin kurucularından biri olduğu kabul edilmektedir. 1952'de portföy tercihi konusuna ilişkin sağlam bir model önerenlerin biridir. Portföy Kuramı'nın temelini oluşturan Markowitz'in ilk çalışması, 25 yaşındayken Journal of Finance'de yayınlanan "Portfolio Selection" adlı makalesidir (1952). Markowitz in bu çalışması, varsayımlar çerçevesinde oluşturduğu modelinde gözlem ve deneye dayalı olarak menkul değerlerin gelecek performansı ile ilgili yargılardan oluşurken, menkul değerlerin gelecek performanslarından yola çıkarak portföy seçim problemi ile sonlanmaktadır. 1959 yılında Portfolio Selection: Efficient Diversification of Investments adlı ünlü kitabını yayınlayarak, 1952 yılında başlangıcını yaptığı, 1956 yılında ise, kısıtlayıcı varsayımlar geliştirerek sunduğu modelin sorunlarına karşı çözümler ürettiği Portföy Kuramı'nı bütünleştirmiştir. Bu kitabın en uzun ve en önemli kısmı "Belirsizlik Koşulu Altında Rasyonel Seçim" başlıklı kısımdır. Markowitz 1960'larda ileri düzeyde bir simulasyon dili tasarlamış ve bu dile SIMSCRIPT adını vermiştir.